

KURJER WILEŃSKI

Poprawki faktyczne

Artykuł p. Jakubenasa w „Naujoji Romuva“ (treść jego podaliśmy w skrócie w Nr. 288 z dnia 5 b. m. naszego pisma*) chcemy omówić z największym spokojem i umiarem, unikając wszystkiego co by mogło spowodować dyskusję do fechtunku na cięte słowa.

Dążyliśmy zawsze i dążymy do polsko-litewskiego pojednania. W szczególności jesteśmy szczerymi zwolennikami takiego ułożenia się stosunków w Wileńszczyźnie, które by stwarzało dogodne podstawy na przyszłość do trwałego porozumienia i przyjaźni obu narodów — litewskiego i polskiego, którego częścią jesteśmy i pozostaniemy.

Wymaga przedewszystkiem sprostowania kilka przesłanek p. Jakubenasa natury historycznej i politycznej. Jakże to było naprawdę z tem „nieuznawaniem przez Polaków litewskiego narodu odrodzenia“, lub „zaprzeczaniem faktowi istnienia narodu litewskiego“ — jak to twierdzi p. Jakubenas.

Wydaje się, że gdyby nawet było tak, jak twierdzi autor, nie jest to decydującym dla dzisiejszych problemów polsko-litewskich. Ale jeżeli już mamy sięgać do dalekiej przeszłości, to gwoli do dalekiej przeszłości, wypadnie stwierdzić, że tylko w części społeczeństwa polskiego na przełomie wieków XIX-go i XX-go istniało coś w rodzaju niedowierzania, lecz nie nieuznawania faktu istnienia narodu litewskiego. Oczywiście, zdania co do perspektyw litewskiego odrodzenia narodowego były, jak zwykle, podzielone. Piszący te słowa był w latach 1905—1910 uczestnikiem gorących sporów na ten temat. Etnograficznej odrębności Litwinów jednak nikt nie przeczył. Spory toczyły się dokoła kwestii czy ta odrębna masa etnograficzna zdolna będzie przeobrazić się w naród polityczny, czy też nie. Ale odkąd w imieniu wolnego narodu polskiego przemawiał zaczęli jego oficjalni przedstawiciele — nawet gdy byli nieprzyjaciółmi demokracji — nie padły z ich ust nigdy słowa zaprzeczające faktowi istnienia narodu litewskiego i odmawiające mu prawo do samodzielnego kształtowania swej przyszłości.

Natomiast odporność narodu kulturalną swoich rodaków oceniam, zdaje się, p. Jakubenas gorzej, niż my. Widzi mu się wciąż jeszcze widmo polonizacji Litwy, któżby jednak miał tego

*) Patrz artykuł p. t. „Point des revéris“ p. Jakubenasa.

Wojna na morzu

LONDYN, (Elta). Reuter donosi, że w ubiegłym tygodniu mimo min niemieckich 99 proc. tonażu statków brytyjskich i państw neutralnych, udających się do Anglii przybyło do celu. Równocześnie Reuter donosi, że angielska akcja przeciwnowa jest naprawdę skuteczną.

LONDYN, (Elta). Najechał na minę i zatonał parowiec angielski „Eskdene“, o pojemności 3.820 ton. 29 członków załogi uratowano i odwieziono do portu w południowej Szkocji.

dokonać? Polacy wileńscy ze swymi instytucjami kulturalno-owsiatowymi, o ile będą one im pozostawione? Dlaczegożby teraz właśnie, kiedy kultura litewska będzie popierana wszystkimi środkami państwa, mieli Litwini nagle osłabnąć w swej wierności dla własnej kultury? Byłoby to zupełnie sprzeczne z tym co widzimy w analogicznych wypadkach gdzieindziej.

Historia stosunków narodowościowych w Belgii (Walloni i Flamandzi), w Finlandii (Szwedzi i Finnowie), w Słowacji (Węgrzy i Słowacy) potwierdza tezę, że kultury oparte głównie na elemencie ludowym — z chwilą jego ekonomicznej emancypacji nie tylko są w stanie ostać się wpływem kultur starszych, ale nawet osiągają zdobycze kosztami tych ostatnich. Słuszność tej tezy w pewnej mierze potwierdza ewolucja stosunków kulturalnych w Litwie.

Pomijamy kilka innych, nabyt subiektywnych twierdzeń autora, robionych przez niego jakby mimochodem. Ale nie może nie wywołać protestu tak bezzasadne powiedzonko, jak to, że „Polacy Wileńscy dotychczas szczególnie nie znosili Litwy“.

Jest to lotne słówko rzuczone, niemamy nadzieję, bez zastanowienia, które jednak posiada cechy inwektywy, zatruwającej obustronnie wzajemny stan uczuć.

Est.

Zjednoczone Towarzystwo Autobusów Komunikacji Zamiejskiej w Wilnie, Orzeszkowej 3 m. 15, telefon 17-98.

ROZKŁAD JAZDY

autobusów w kraju wileńskim

Wilno — Mejszagola (Odjazd)
z Wilna 16.00 z Mejszagoly 7.00
Wilno — Podbrzezie (Odjazd)
z Wilna 16.00 z Podbrzezia 7.00
Wilno — Troki (Odjazd)
z Wilna 9.00, 18.00 z Trok 7.00, 15.00
Wilno — Miedniki (Odjazd)
z Wilna 18.00 z Miednik 7.00
Wilno — Ławaryszki (Odjazd)
z Wilna 19.00 z Ławaryszek 6.40
Wilno — M. Soleczniki (Odjazd)
z Wilna 17.00 z M. Solecznik 7.30
Wilno — Ejszyszki (Odjazd)
z Wilna 7.00 z Ejszyszek 11.00
Wilno — Turgele (Odjazd)
z Wilna 17.00 z Turgiel 7.30
Wilno — N.-Wilejka
Odjazd z Wilna
7.00, 9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00
Odjazd z N.-Wilejki
7.10, 10.00, 12.00, 14.00, 16.00, 18.00, 18.00
Wilno — Niemenczyn (Odjazd)
z Wilna 9.00, 17.00
z Niemenczyna 7.00, 15.00
Z powodu naprawy mostu w Jaszunach autobus dochodzi tylko do Jaszun, a nie Mał. Solecznik.

Gdynia niemieckim portem wojennym

BERLIN, (Elta). W niemieckich wiadomościach urzędowych ogłoszony został rozkaz Hitlera, na podstawie którego Gdynia uznana została niemieckim portem wojennym.

„...Powinniśmy sobie postawić pytanie czy siła polskości w Litwie ma dobry wpływ na przyszłość narodu litewskiego. Odpowiedź jest jedyna: nic pod tym względem się nie zmieniło. Żyliśmy w pewnym odgródnieniu od Polaków, będziemy tak żyli i nadal... Nie odepchniemy ani jednego lojalnego Polaka, ale nie nauczymy się po polsku, tylko oni po litewsku. Uwaramy Wileńszczyznę za spolszczony obszar litewski. Na nim musimy stworzyć przewagę świadomego litewskiego elementu...“
(z artykułu p. Jakubenasa w „Naujoji Romuva“ str. 3—4).

Co słycać na froncie fińsko-sowieckim

Mediacja posła szwedzkiego w Moskwie w sprawie wznowienia rokowań między ZSSR i rządem w Helsinkach nie odniosła skutku.

W enuncjacji sowieckiej agencji tel. „Tass“ ogłoszonej wieczorem dnia 4 bm. sprawa szwedzkiej próby pośrednictwa, przedstawiała się jak następuje:

Mołotow, przyjął posła szwedzkiego w Moskwie p. Wintera, który zaproponował rządowi sowieckiemu w imieniu rządu w Helsinkach wznowienie rokowań. Mołotow odpowiedział, że Rząd ZSSR uznaje jedynie rząd fińskiej Republiki Demokratycznej, z którym zawarł już pakt przyjaźni i wzajemnej pomocy. Innego rządu fińskiego, który n. b. zbiegł z Helsinek w niewiadomym kierunku, ZSSR nie uznaje.

Taka odpowiedź świadczy wymownie, że wojenna kampania w Finlandii ma być kontynuowana. Późno wieczorem dnia 4 grudnia agencja „Tass“ ogłosiła ponadto komunikat dotyczący sprawy rozpatrzenia konfliktu przez Ligę Narodów.

Komunikat „Tass“ podaje, że 4 grudnia generalny sekretarz Ligi Narodów p. Avenol nadesłał na ręce komisarza spraw zagranicznych Związku Sowieckiego pismo, w którym przytacza dosłownie tekst skargi. (Podajemy ją na 2-iej stronie).

W odpowiedzi na to Mołotow nadesłał na ręce sekretarza generalnego Ligi Narodów pismo, w którym stwierdza się między innymi, że „postanowienie generalnego sekretarza L. N. zwołania w dniu 9 grudnia Rady, zaś w dniu 11 grudnia plenum L. N. na podstawie skargi Rudolfa Holstiego, wydaje się rządowi ZSSR nie uzasadnionym. Związek Sowiecki, stwierdza następnie odpowiedź Mołotowa, — nie znajduje się z Finlandią w stanie wojny.

Śnieg sprzyja Finnom

STOCKHOLM, (Elta). Reuter donosi z Helsinek o wielkich zawiachach śnieżnych, które utrudniają akcję żołnierzom sowieckim, a natomiast dla Finnów stanowią pomoc, gdyż są oni ciepłej ubrani i doskonale używają nart. Obserwatorzy szwedzcy stwierdzają, że ewakuacja w Finlandii odbywa się planowo i skutecznie. Ewakuowane są nawet chore zwierzęta. W Helsinkach pozostało już tylko około 50 tysięcy mieszkańców. Prezydent Finlandii i rząd znajdowali się jeszcze w Helsinkach. Posiedzenie Radv Ministrów odbyło się w pewnym schronie.

Według ostatnich doniesień armia sowiecka nie używa obecnie w akcji czołgów.

Demonstracje profińskie w Rzymie

RZYM, (Elta). W Rzymie powtórzyły się znów demonstracje profińskie. Przed poselstwem Finlandii zebrał się tłum studentów, który gorąco manifestował swoją sympatię dla Finlandii.

Gdy na balkonie poselstwa ukazał się poseł Finlandii Jarnefelt, przyjęty został wielką owacją i biciem w dłoń.

Umowa zawarta w dniu 2 grudnia między ZSSR a Finlandią uregulowała wszystkie sporne kwestie i rząd sowiecki pomaga jedynie rządowi fińskiemu do możliwie jaknajszybszej likwidacji wewnętrznego konfliktu.

Wychodząc z tych przesłanek Związek Sowiecki nie uważa za możliwe uczestniczyć w zgromadzeniu Ligi Narodów, zwołanym na podstawie pisma Rudolfa Holstiego, zawierającego kłamliwe i obraźliwe zarzuty pod adresem Związku Sowieckiego, co nie da się pogodzić z szacunkiem, który się należy ZSSR“.

Na odcinku militarnym konfliktu, ubiegła doba nie przynosi większych zmian.

Dowództwo fińskich sił zbrojnych, jak donosi Elta, za 4 b. m. w ogóle nie ogłosiło komunikatu o działaniach wojennych.

Komunikat leningradzkiego okręgu wojennego stwierdza, że 4 b. m. na odcinku północnym wojska sowieckie kontynuowały ofensywę i posunęły się o 25 klm na południe od północnego portu Petsamo. Marynarka sowiecka oczyszcza port w Petsamo od pół minowych. Na Rewalskim i Ucińskim odcinkach frontu wojska sowieckie posunęły się o 45—50 klm.

Na Pietrozawodzkim odcinku zajęto stację Łajmona.

Na Karelskim odcinku wojska sowieckie posunęły się o 45—50 klm od granicy sowieckiej.

Z powodu niesprzyjających warunków atmosferycznych, działania lotnicze nie miały miejsca.

BRUKSELA, (Elta). Rząd sowiecki nieoficjalnie zakomunikował ministerstwu spraw zagranicznych Niemiec, iż rząd sowiecki uznał rząd demokratyczny Finlandii.

Następnie studenci przemaszewowali większymi ulicami Rzymu, wznosząc okrzyki za Finlandię.

RZYM, (Elta). Ambasador niemiecki Mackensen wyjechał z Rzymu do Berlina.

Sowiecko-estoński pakt nieagresji

TALLIN, (Elta). Według wiadomości DNB, naczelny wódz armii estońskiej generał Laidoner, na zaproszenie rządu Związku Sowieckiego w dniu 5-go grudnia udaje się do Moskwy.

DNB wskazuje, że podróż gen. Laidonera związana jest z podpisaniem między Związkiem Sowieckim a Estonią paktu o nieagresji.

Skuteczny opór

LONDYN, (Elta). Havas donosi, iż w Londynie otrzymano wiadomości o zatrzymaniu posuwania się wojsk sowieckich naprzód w przesmyku Karelskim.

W niektórych miejscach armia fińska nieznacznie wycofała się ze względów strategicznych.

Działania na północy odbywają się w mrokach nocy polarnej.

HELSINKI, (Elta). Według Havasa, Finowie przewidywali atak sowiecki na Petsamo od strony oceanu Lodowatego i byli na to przygotowani. Wykopyano nowe rowy i zabarykadowano drogi. Wojsko fińskie ostrzeliwało 200 żołnierzy sowieckich, którzy, jak przypuszczają, zostali spuszczeni na spadochronach. Artyleria przeciwlotnicza ostrzeliwała eskadry samolotów sowieckich, jeden z samolotów został zmuszony do lądowania.

Komunikują, iż działania wojenne na północy Finlandii odbywają się podczas ciemności nocy arktycznej.

Działania wojenne odbywają się tu na wielkich obszarach. Podczas niepogody działania zamierają. Na północ od jez. Ładogi działań wojennych nie było.

Petsam w rękach fińskich

LONDYN, (Elta). Reuter donosi, iż miasto Petsam znajduje się jeszcze w rękach fińskich. Naokoło miasta odbywają się małe utarczki.

Zatamali się lód na Ładodze

HELSINKI, (Elta). W Finlandii pada śnieg i niebo jest gęsto pokryte obłokami. Dla tego też działania lotnictwa są prawie niemożliwe. Według Havasa, część armii czerwonej czyniła próby przejścia przez lód jeziora Ładogi, jednak lód okazał się kruchy i w kilku miejscach zatamali się. Utonęło dużo żołnierzy.

S wiecka flota bałtycka

MOSKWA, (Elta). „Prawda“ ogłasza, że sowiecka flota bałtycka otrzymała jednocześnie z armią rozkaz rozpoczęcia działań wojennych przeciwko Finlandii na lądzie i morzu, zniszczenia nieprzyjaciela i zapewnienia bezpieczeństwa Związku Sowieckiego i Leningradu od zatoki Fińskiej.

Rząd wyjechał z Helsinek

STOCKHOLM, (Elta). Według wiadomości z Helsinek, rząd fiński w poniedziałek przebywał jeszcze w Helsinkach, jednak w tym dniu miał się udać na północ od stolicy. W poniedziałek w Helsinkach panował spokój. Miasta nie bombardowano. Przez cały dzień padał śnieg.

Ofiary

LONDYN, (Elta). Havas donosi, iż w Helsinkach i Viipuri do dnia wczorajszego zabito wględnie raniono 240 osób cywilnych. Ze Stockholmu donoszą, że wskutek wybuchu min zginęło 1000 żołnierzy sowieckich.

LONDYN, (Elta). Reuter donosi, iż na krążowniku Kirow, który przybył wczoraj z brzegów fińskich do Tallina była wielka ilość rannych członków załogi. Okręt naprawiany będzie w Estonii.

Zdania ugrzecznione

Oświadczenie Stalina

Tydzień temu rozgłosiła moskiewska podał do wiadomości publicznej oświadczenie Stalina na temat informacji podanej przez Havasa. Mimo iż oświadczenie nosi charakter sprostowania posiada ono znaczenie doniosłe.

Należy pamiętać, że Stalin w ciągu ostatniego czasu nie zabierał głosu, że ostatni raz przemawiał urzędowo w marcu na osiemnastym zjeździe partii komunistycznej. Przemówienie wygłoszone wówczas zawazyło na szali stosunków międzynarodowych w Europie, przyspieszyło porozumienie sowiecko-niemieckie i stanowiło zapowiedź zmian na różnych stanowiskach w ZSSR. Stalin zarzucił wówczas państwom zachodu, że pchają Sowiety do walki z Niemcami, że sztucznie rozdmuchują sprawę Pusi Podkarpackiej, skierowując wzrok Trzeciej Rzeszy w stronę Ukrainy sowieckiej.

W wyniku tego oświadczenia rozpoczęły się zakulisowe rozmowy na temat porozumienia sowiecko-niemieckiego. Komisarz ludowy spraw zagranicznych Litwinow, którego zadaniem było doprowadzić do zbliżenia z Francją i Anglią i montować blok antyniemiecki został zwolniony ze swego stanowiska. Artykuł Zdanowa w trakcie prowadzenia rozmów między Sowietami i Anglią przypieczętował nowy zwrot w polityce sowieckiej.

Odtąd niemiecko-sowiecka różnica zdań, która trwała kilka lat i przybierała na sile zostaje stopniowo likwidowana. Rokowania sowiecko-angielskie nie odnoszą żadnego skutku, natomiast jak grom z jasnego nieba spada na opinię publiczną świata wiadomość, o zawarciu porozumienia handlowego, a następnie o podpisaniu paktu o nieagresji między Sowietami a Niemcami. Dalszym etapem rozwoju tych stosunków jest wspólne działanie na terytorium polskim, oraz ustalanie granic.

Odtąd zmienia się zasadniczo ton prasy sowieckiej. Znikają zarzuty natury ideowej. Prasa sowiecka udziela gościny na swoich łamach komunikatom niemieckiego biura informacyjnego (D. N. B.) a prasa niemiecka podaje w całej rozciągłości komunikaty TASSA. Wszystkie narody ZSSR jak podają komunikaty sowieckie dążą do najszybszej współpracy z obecnym rządem niemieckim, by uniknąć za wszelką cenę konfliktu.

Jeśli przemówienie Stalina wygłoszone w marcu stanowiło zapowiedź daleko idących posunięć w polityce międzynarodowej, to oświadczenie złożone w środę dwudziestego dziewiątego listopada posiada nie mniejsze znaczenie i będzie prawdopodobnie brzemienne w konsekwencje. Pierwszy raz z ust miarodajnego władcy padły zarzuty pod adresem Anglii i Francji, że państwa te ponoszą wyraźnie winę za wybuch ostatniej wojny wszechświatowej, że Anglia i Francja dokonały aktu agresji, a więc napady na Niemcy.

Skoro ustalona została wyra-

źna wina Francji i Anglii i niewinność Niemiec zachodzi w konsekwencji konieczność udzielenia pomocy niewinnym przeciwko winnym.

Czy mamy więc zapowiedź opuszczenia stanowiska neutralnego i przejścia do akcji czynnej na rzecz dawnego wroga? Dyktator państwa sowieckiego nie izuca słów na wiatr. Słowa wygłoszone w marcu r. b. pociągnęły za sobą daleko idące skutki. Krótkie oświadczenie złożone w środę będzie niemniej brzemienne w wypadki.

Dalsze serdeczne współdziałanie może sięgać jeszcze dalej i zaważyć poważnie na losach obecnej nowej wojny.

Regnis

Mina zburzyła 50 domów

AMSTERDAM (Elta). Na wyspie Texel, w pobliżu wsi Qudenschilo wypłynęła w poniedziałek mina, która wkrótce wybuchła. 50 domów we wsi mocno zostały od wybuchu zniszczone, wybite zostały szyby, wyłamane drzwi i zerwane strzechy.

W tym czasie na wyspie szalała wielka zawierucha. Ludność musiała żagliami i innymi materiałami zakrywać stogi i okna. Ofiar nie było żadnych.

Henryk Elienberg.

Wyjazd delegacji opiek rodzicielskich

Dowiadujemy się, że w związku ze sprawami szkolnymi w dniu wczorajszym wyjechała do Kowna delegacja opiek rodzicielskich szkół polskich w

Wilnie. Delegacja ma poruszyć na miejscu u odpowiednich władz aktualną sprawę szkolnictwa polskiego w Wilnie.

Dziś mija 22 rocznica od daty ogłoszenia niepodległości Finlandii. W piątek dnia 8 b. m. część zwiększonego (do 6 stron) numeru „Kurjera Wileńskiego” poświęcimy temu krajowi.

Skarga Finlandii do L. Narodów

GENEWA. (Elta). Pełnomocny minister Finlandii przy Lidze Narodów Holsti wręczył w niedzielę po południu generalnemu sekretarzowi Ligi Narodów notę następującej treści:

„Rosja Sowiecka z którą Finlandia od roku 1920, po podpisaniu umowy pokojowej w Tartu utrzymywała dobre stosunki sąsiedzkie i z którą Finlandia podpisała pakt o nieagresji, którego termin ważności upływa dopiero w 1945 roku, 30 listopada roku bieżącego w godzinach rannych nieoczekiwanie zaatakowała nie tylko pozycje graniczne, lecz i otwarte miasta fińskie, mordując i niszcząc ludność cywilną.

Finlandia w stosunku do

swego potężnego sąsiada nigdy nie uczyniła nic złego, i nie ustawała w dokładaniu starań utrzymania z nim dobrych stosunków pokojowych. Mimo to, ZSSR, na podstawie rzekomych incydentów granicznych i oskarżenia Finlandii, iż jakoby odmówiła przyjęcia propozycji wzmożenia bezpieczeństwa Leningradu, najpierw zerwał wyżej wymieniony pakt o nieagresji, a następnie odmówił pośrednictwa państwa neutralnego.

Posiadając pełnomocnictwa swego rządu mam zaszczyt donieść powyższe do Pańskiej wiadomości i prosić, na podstawie 11 i 15 paragrafu statutu natychmiast zwołać posiedzenie Rady i plenum i pro-

Koncentracja wojsk na granicy sowiecko-tureckiej

BERLIN. (Elta). „Voelkischer Beobachter“ w związku z koncentracją wojsk tureckich przy froncie kaukaskim i, niejako w odpowiedzi metodom tureckim, koncentracji armii sowieckiej na Transkaukazie, zapytuje, czyżby zmiana polityki tureckiej była tak zasadnicza, że dawna przyjaźń turecka dla Rosji Sowieckiej zmieniła się w nieprzyjaźń.

Pismo w wyczerpującym artykule rozpatruje możliwości ewentualnej wojny i dochodzi do wniosku, że w tym wypadku Związek Sowiecki miałby szereg możliwości. Można dlatego zrozumieć zainteresowanie Demokracji Zachodnich.

Gdyby Anglia wzięła udział w wojnie turecko-sowieckiej, dużego znaczenia nabrałyby zachowanie się Kurdów, Iraku, Syrii i Arabów. W tym wypadku wszystkie zagadnienia Bliskiego Wschodu stałyby się aktualne. Wtedy znowu okazałaby się przeciwstawność interesów rosyjsko-angielskich i jednocześnie powstałoby zagrożenie Indji.

Myśl zawojowania Indji, którą kierował się Napoleon I i marszałek von der Goltz, obecnie jest poważnie rozpatrywana. Przy nowoczesnych środkach komunikacyjnych przedsięwzięcie takie staje się możliwym. Oczywiście nie byłoby ono łatwe. Jedynym państwem, które mogłoby to uczynić jest Rosja, posiadająca dobrą sieć kolejową w Azji Centralnej.

Pismo kończy artykuł uwagą, że jest pożytecznym rozważyć i taką ewentualność. Być może Turcja namyśliła się i zatrzyma zaczynający się toczyć kamień.

Armia fińska walczy z powodzeniem

HELSINKI. (Elta). Havas donosi z Helsinek, iż w poniedziałek toczyły się walki na północy wschód od jeziora Ładogi i w przesmyku Karelskim. Według doniesienia Havasa armia fińska walczy z powodzeniem.

Tradycyjnie lojalne stosunki niemiecko-sowieckie

BERLIN (Elta). „Deutsche Diplomatische Korrespondenz“ pisze, że Niemcy i Rosję Sowiecką łączy tradycyjnie lojalne, oparte na zaufaniu stosunki,

dlatego Niemcy nie mogą mieszać się do spraw fińsko-sowieckich i przeszkadzać Rosji Sowieckiej w uporządkowaniu dawnych o żywotnym znaczeniu interesów.

Dalej pismo pisze: „Ponieważ Anglia spowodowała starcie Niemiec z Polską, w wyniku którego zostały ustanowione bezpośrednie strefy wpływów niemiecko-rosyjskich, to samo przez się rozumie się, że skutki te dały się odczuć na całej przestrzeni wschodu”.

Dalej pismo czyni wyrzuty Anglii, że stara się ona jednostronnie zwać winę na Niemcy, „za niepokój i zmiany polityczne, które wydarzyły się w ostatnim kwartale roku”. Według pisma Anglia od dawna starała się zabezpieczyć sobie bazy morskie na morzu Bałtyckim. Pismo przypomina wypowiedziany w książce lorda Strabogli „Freedom of the Seas” projekt, że państwa bałtyckie a w pierwszym rzędzie Finlandia, mogłyby się stać bazą floty brytyjskiej na Bałtyku. „Korespondenz” przypomina również artykuł „Timesa” w którym było powiedziane, że Finlandia jest kluczem do Leningradu.

Pismo stwierdza dalej, że odwrotnie do zachowania się Niemiec, Anglia podtrzymała nieustępliwość Finlandii, która doprowadziła do wojny. Jakoby „bez względu na wszelką pomoc, sympatię dla Finlandii, Anglia nie żałuje tego konfliktu, gdyż polityka brytyjska ma nadzieję rozszerzyć w ten sposób działania wojenne, czego ona pożąda”. Dalej pismo pisze, że Anglia spodziewa się iż nowa wojna rozpoczęta na północy Europy może odwrócić i niebezpieczeństwo wojny od niektórych stref, gdzie interesy brytyjskie mogłyby wyraźnie ucierpieć

Czytajcie jedyny polski tygodnik „CHATA RODZINNA”

Ustawa o regulowaniu spraw uchodźców wojennych

„L. Aidas”: Rząd opracował już i przedłożył sejmowi projekt ustawy o regulowaniu spraw uchodźców wojennych. Ustawa rozpatrywana będzie w sejmie już w bież. tygodniu.

Projekt przewiduje, że uchodźcy wojenni uznani są za obco-krajowców, kt. z powodu wytworzonych wskutek wojny warunków, przybyli lub zostali wysiedleni do Litwy. Uchodźcy

wojenni muszą w określonym czasie i trybie zarejestrować się i wykonywać ustanowione dla nich warunki.

Dla regulowania spraw uchodźców powstanie przy Ministerstwie Spr. Wewn. Komisariat. Zadaniem jego będzie ustalanie terminu i porządku rejestracji, badanie sytuacji materialnej uchodźców, ustalanie miejsc pobytu uchodźców, tro-

ska o ich repatriacjach i t. d. Ukrywać uchodźców zakazuje się.

Należy o nich donosić miejscowej policji.

Uchodźcy, kt. zagrażać będą publiczności porządkowi, mogą być na mocy uchwały naczelnika powiatu osadzeni w obozie koncentracyjnym i używani tam do pracy. (N).

sić ich użyć wszystkie pożyteczne sposoby, aby wstrzymać napaść. Nie mogą w całej pełni przedstawić przyczyn i okoliczności, które zmusiły mój rząd prosić Ligę Narodów o interwencję w konflikcie, dotyczącym dwóch jego członków”.

Dokument ten ogłoszony został razem z notą gener. sekretarza Ligi Narodów Avenola, na podstawie której Rada Ligi Narodów zwoływana jest na posiedzenie w dniu 9 grudnia o godzinie 12 a przewodniczącemu plenum Rady proponuje się zwołanie plenum na dzień 11 grudnia 1939 r.

LONDYN (Elta). Oficjalnie komunikują, że Wielka Brytania będzie brała udział w sesjach Ligi Narodów.

LONDYN (Elta). Uważają tu, iż delegacji brytyjskiej na sesji Ligi Narodów będzie przewodniczył Halifax lub Butler. Skład delegacji będzie wiadomy 5 grudnia.

Brytyjskie koła dyplomatyczne z zainteresowaniem komentują propozycję rządu Argentyny, w której jest mowa o Rosji Sowieckiej i możliwości pozostania jej nadal w Lidzie Narodów.

PARYŻ, (Elta). Havas komunikuje, iż francuskie koła dyplomatyczne zwracają obecnie wielką uwagę na perspektywę rozstrzygnięcia konfliktu fińsko-sowieckiego w Genewie. Uważają tu, iż jest mało szans, aby została przyjęta rezolucja, na mocy której Rosja Sowiecka wstrzymałaby działania wojenne przeciwko Finlandii.

Ludzie się zmieniają

Prezes Lit. K-tetu Narodowego w Wilnie p. Staszys udzielił prasie wywiadu, w którym m.in. czytamy:

W stosunku do Litwinów uległy zmianie nawet poglądy najzwyklejszych wrogów. Ci, którzy dawniej nie mogli spojrzeć na Litwinów patrząc, dziś grzecznie pozdrawiają. B. często się zdarza, że się kłaniają całkiem nieznanymi ludźmi. W mieszkaniu zaś wprost nie można się opędyć przed interesantami. Każdy z nich dowodzi, że cały czas był przyjacielem Litwinów.

Postulaty lokatorów w sprawie komornego

D-r Juodejka przyjął delegację lokatorów, która wzięła mu projekt w jaki lokatorzy chcieliby rozwiązać sprawę komornego w Wilnie. Projekt ten przewiduje: 1) za grudzień 1939 roku komorne ma wynosić tylko 20 procent sumy, jaką przed tym płacono w złotych, 2) od 1 stycznia 1940 r. do 31 grudnia 1941 r. opłata komornego ma być podwyższana co kwartał o 10 procent.

Od 1 stycznia r. 1942 płacono by się już tyle litów, ile poprzednio złotych. (x)

Wydawanie paszportów

Z dniem 15 b. m. rozpocznie się w Wilnie wydawanie paszportów obywatelom litewskim. Obywatel lit., po przybyciu na miejsce (jeden z 20 punktów wydawania paszportów), otrzyma ankietę (w jęz. lit.) do wypełnienia (tylko w jęz. lit.). Pytania zawarte w ankiecie zostaną przetłumaczone na język polski i wywieszane na tablicy przy wejściu. Ankiety wypełniać będą pracownicy specjalnego biura za wynagrodzeniem. Jeden z tych pracowników będzie wypełniał ankiety niezamierzonym. Paszporty przede wszystkim otrzymają pracownicy instytucji państwowych i samorządowych, następnie osoby wolnych zawodów, właściciele domów i t. d. Narazie paszporty otrzymają mężczyźni. (N.)

Dokoła reformy rolnej

Po spisaniu majątków w okręgu wil. okazało się, że co najmniej dziesiąta część właścicieli otrzymała już w swoim czasie ośrodki majątków w Litwie (po tamtej stronie b. linii admin.). Obecnie więc, w myśl ustawy o reformie rolnej, nie będą oni mieli prawa do posiadania ośrodków dworskich w kr. wileńskim; ich majątki ulegną parcelacji całkowitej. (N.)

Gimnazja państwowe w Wilnie

Po reorganizacji szkół średnich w odzyskanym Wilnie, zamiast b. polskich gimnazjów państwowych stworzono 6 litewskich gimnazjów państwowych, z których w 2 gimnazjach językiem wykładowym jest jęz. litewski, zaś w 4 — polski.

W pierwszej klasie nowo powstałych gimnazjów nauka będzie się odbywała w/g dotychczasowego planu nauk i programu litewskich szkół średnich. Kurs gimnazjalny trwa siedem lat. Uczniom wyższych klas zezwala się ukończyć szkoły średnie w/g dotychczasowego systemu, t. zn. w/g tych samych planów i programów. Zmiany są tu nieznaczne: we wszystkich klasach wprowadza się jęz. litewski i w pewnych klasach — historię Litwy, geografii Litwy i naukę o społeczeństwie; kasuje się przysposobienie wojskowe i naukę o współczesności.

Większość nauczycieli pozostawiono w tych samych gimnazjach. Zwolniono tylko tych, którzy nie mają prawa być obywatelami Litwy.

Kierownictwo wszystkich gimnazjów utworzono z osób, dobrze znających jęz. litewski. W gimnazjach z polskim jęz. wykładowym kierownictwo zna dobrze również jęz. polski. (N.)

Powrót internowanych z Litwy do ziem, zajętych przez Sowiety

Elta donosi z Kowna: Przybyła z ZSSR do Litwy Komisja przyjmuje internowanych polskich wojskowych, chcących powrócić do ziem byłej Polski, zajętych obecnie przez ZSSR. Komisja urzęduje już dwa tygodnie, odwiedziła kilka obozów internowanych oraz wysłała już dwa transporty z internowanymi do swego terytorium.

Komisja przyjmuje i udziela pozwoleń na powrót do swych rodzin lub do miejsc zamieszkania wszystkim bez wyjątku internowanym wojskowym, nie

czyniąc nikomu żadnych ograniczeń ani trudności. Otrzymują pozwolenia na powrót do terytorium ZSSR nawet ci internowani wojskowi, którzy nie pochodzą z terytorium ZSSR, lecz tam przebywali tylko kilka lat, tam pracowali lub pozostawili swoje rodziny.

Internowani wojskowi, po przejściu granicy nie są umieszczani w jakichkolwiek obozach internowanych, lecz od razu mogą udawać się do obranych miejsc zamieszkania.

KRONIKA

Grudzień
6
Środa

Dziś: Mikołaja
Jutro: Ambrożego.

Wschód słońca — g. 7 m. 27
Zachód słońca — g. 2 m. 52

Dyżury aptek:

Dziś w nocy dyżurują następujące apteki:
Sokolowskiego (Tyzenhauzowska 1); Chom czewskiego (w. Pohulanka 23); Miejska (Wileńska 23); Turgiela i Przedmiejska (Niemiecka 15); Wysockiego (Wielka 3).
Poza tym stale dyżurują następujące apteki: Paka (Antokołska 42); Szantyr (ul. Legionów) i Zajazdowski (Witoldowa 22).

— Zarząd Stowarzyszenia Kupców i Przemysłowców Chrześcijan w Wilnie zawiadamia swych członków, że 8 grudnia r. b., to jest w piątek o godzinie 7-ej rano w kościele św. Kazimierza, przed ołtarzem kupieckim, odbędą się raty kupieckie.

— Zaświadczenia dla starających się o powrót z niewoli.

Zarząd Miasta wydaje zaświadczenia rodzinom rezerwistów, szeregowców i podoficerów b. armii polskiej, którzy trafili do niewoli niemieckiej lub sowieckiej, i o których powrót z niewoli zabiegają rodziny. Zaświadczenia te wydawane są w celu zwolnienia od opłat przy wyciągach w biurze meldunkowym Magistratu o tym, że jeniec jest stałym mieszkańcem Wilna.

Od osób, które nie posiadają tych zaświadczeń, biuro meldunkowe pobiera opłaty. (x)

— Przygotowania do reformy rolnej w okręgu wileńskim szybko posuwają się naprzód. Obecnie zbierane są wiadomości ile majątków podlega parcelacji, jakiego rodzaju są grunty, ile jest osób pragnących otrzymać rolę i t. d. Spodziewać się należy, że do wiosny prace przygotowawcze do reformy rolnej zostaną zakończone, poczym niezwłocznie się przystąpi do przeprowadzenia samej reformy. Jak w całej Litwie, podobnie w kr. wileńskim pozostawi się kilkanaście wzorowych gospodarstw i ośrodków dworskich. (N.)

— Słupy graniczne pomiędzy Litwą a ZSSR. Na podstawie traktatu Litwy z ZSSR zaczęto już stawiać słupy graniczne na granicy obu państw, począwszy od jez. Dryświaty, kończąc zaś na rzece Ulle. Odległość między poszczególnymi słupami wynosi 5 mt. (N.)

— Organizowanie szkolnictwa powszechnego w pow. wileńskim dobiega już końca. Zorganizowano i uruchomiono ok. 150 szkół, w tym ok. 80 szkół jednokompletowych. W całym powiecie wypadnie utworzyć ok. 200 szkół z 400 nauczycielami. Obecnie pracuje ok. 310 naucz. Uruchomiono poza tym 4 szkoły żydowskie i 1 karaimską (w Trokach) — są to szkoły państwowe. (N.)

— Reorganizacja szkoły ogrodniczej. Przekształcona została b. Szkoła Ogrodnicza w Wilnie i podjęła działalność, jako Średnia Szkoła Sadownictwa. Obecnie czynne są kursy II i III z 97 uczn., zaś I kurs rozpocznie się od 15 stycznia 1940

r. Dla słuchaczy I kursu przygotowana jest przy szkole burza. (N)

— Kursy jęz. litewskiego dla robotników organizuje w Wilnie T-wo „Rytas”. (N.)

— Soli nie zbraknie. W tych dniach przywieziono z ZSSR 2 tys. ton soli, zakupionej przez „Lietukis”. Sól ta została już rozdzielona pomiędzy spółdzielnie spożywcze i oddziały „Lietukisa”. (N)

— Sprzedaż nafty. Na mocy rozporządzenia Komisarza Ceu z 1 b. m., wolno na kartkę na grudzień sprzedać najwyżej 3 lit. nafty. (N)

— Taśówki z Kowna do Wilna. Szereg właścicieli taksówek kowieńskich zwrócił się do odnośnych władz z prośbą o zezwolenie na ich przeniesienie się do Wilna. (N)

— Pomoc dla uchodźców. Oddział wileński Nacz. Komitetu Pomocy Kr. Wileńskiemu udzielił dotychczas pomocy ok. 3 tys. osobom, w tej liczbie ponad 2400 uchodźcom, Ponad 900 wspieranych przez oddział wil. uchodźców otrzymało już stałą pracę. Sprawami uchodźców na przyszłość zajmie się Lit. Czerwony Krzyż. (N)

— Nowe urzędy pocztowe w okręgu wileńskim powstają w miejscowościach: Jaszuny I, Kołtyniany, Mejszagola, Miedniki, Podbrzezie, Rzesza, Rudziszki, Sołeczniki, Małe i Turgiele. Dotychczas istniały tam tylko agencje pocztowe. (N.)

— Zarejestrowało się 58 księgarń i bibliotek. W związku z zarządzeniem naczelnika m. Wilna i powiatu, zarejestrowało się się do dnia 30 ub. m. ogółem 58 księgarń, publicznych bibliotek i czytelni w Wilnie i powiecie. (N)

Nowe napisy

W dniu wczorajszym do wielu sklepów, zakładów, drukarni przychodziła policja, która nakazała wywiesić wszędzie napisy w języku litewskim.

Zarządzenie to nakazywano wykonać w ciągu 1 do 3 ch dni.

Zbiórka książek dla uchodźców

Prosimy o składanie książek w następujących punktach:

1. Biblioteka Uniwersytecka, ul. Uniwersytecka 5, w godz. 9—15,
2. Biblioteka im. Tomasza Zana, ul. J. Jasińskiego 12,
3. Księgarnia Gebethnera i Wolffa, Mickiewicza 16,
4. Księgarnia Św. Wojciecha, ul. Dominikańska 4.

Z koncertów

Występ Jerzego Gardy

Koncert, który Jerzy Garda dał na Pohulance był niewątpliwie dużą atrakcją dla publiczności wileńskiej. Garda bardzo rzadko koncertował w Polsce, w Wilnie wogóle nie śpiewał. Dzięki okolicznościom w które rzuciła go wojna, mieliśmy wczoraj okazję poznać świetnej klasy śpiewaka, o dużej skali odwrotczej.

Materiał głosowy Gardy jest wyjątkowo piękny; baryton o szlachetnym, aksamitnym brzmieniu posiada dużą ekspresję zwłaszcza w górnym swym rejestrze, którego metaliczne brzmienie jest wręcz fascynujące. Podziwialiśmy też rezultaty szkoły włoskiej, która kształciła głos artysty. Co najciekawsze to umiejętność nieskazitelnie czystej intonacji. Wiemy jak to jest trudne dla barytona, szczególnie w niższych rejestrach głosowych. Włoska szkoła przypomina mi pod tym względem instrumentalną szkołę francuską; wiemy jak trudne do wystrojenia instrumenty dawniane brzmia we francuskich orkiestrach. Czystość stroju drzewa francuskiego jest rezultatem pewnych doświadczeń i stanowi tajemnicę francuskich producentów; podobnie włoska metoda śpiewu jest tajemnicą Włoch, której cudzoziemcom niechętnie udzielają. Tradycje śpiewu włoskiego są przede wszystkim wspaniałe, a nie każdy kto kształcił się we Włoszech osiąga takie rezultaty jak Garda.

Jeżeli nie potrafimy nic zarzucić artyście pod względem materiału i emisji głosu, (dzięki czemu osiąga Garda zupełną doskonałość) a zatem skoro warunki zasadnicze śpiewu solowego zostały wypełnione w stu procentach przejdźmy do interpretacji repertuaru. Z pieśni, któreśmy słyszeli najciekawiej wypadła Nebbie O. Respighi, niedawno zmarłego kompozytora włoskiego. Domena, w której artysta czuje się jak ryba w wodzie jest ona. Prześlicznie odśpiewał Garda. Pieśń Janusza z „Halki” i dwie trudne arie Messeneta z op. „Król Lahory” i Thomasa z op. „Hamlet”. Dużo ekspresji posiadała słynna aria Rubinstejna z op. „Demon”.

W czasie przerwy wniesiono sporo kwiatów na scenę, oklaskom nie było końca. Ale reakcja publiczności spotęgowała się do granic entuzjazmu po przerwie, gdy Garda zaśpiewał Cavatinę Figara z Cyrulika Rossiniego.

Interpretacja tej arii, niewątpliwie wynik ogromnej pracy opernej przedewszystkiem o włoską tradycję, była rewelacją dla tych, którzy nie słyszeli nigdy Scali Mediolańskiej. Podkreślić warto tu mnóstwo szczegółów o charakterze buffo tak typowym dla Rossiniego, które wspaniale uwzględnił śpiewak. Wykonaniem tej trudnej lecz efektownej arii wykazał artysta zupełne opanowanie sztuki śpiewackiego i nie dziwnego, że zyskał i popularność i kontrakty we włoskich operach. Arię z Cyrulika Garda bisował wśród frenetycznych i żywiołowych oklasków licznej publiczności, która zmusiła sympatycznego artystę do kilku naddatków. Koncert powinien Garda powtórzyć.

Akompaniował z umiarem p. Rieger. sl.

SZPIPKI

Walka z nadużyciami przy kartach żywnościowych traktowana jest z całą bezwzględnością. Wczoraj również zaarrestowano spekulanta, który poszedł za kartki — za krótki.

Poszukuję w centrum miasta mieszkania 4 lub 5 pokojow. ze wszelkimi wygodami Oferty K. Węciewicz, Wilno ul. Mickiewicza 7

Anglicy zniszczyli dalsze 4 niemieckie łodzie podwodne.

LONDYN, (Elta). Reuter donosi, iż w ostatnich czterech dniach Anglicy zatopili względnie skonfiskowali 4 niemieckie łodzie podwodne. Jedną łódź Anglicy zatopili na morzu Północnym, drugą skonfiskowali, a zatogę internowali w kanale La Manche, trzecia łódź podwodna została zatopiona w innym miejscu. O zniszczeniu czwartej łodzi podwodnej doniesiono ubiegłej nocy. Zatogę tej łodzi w liczbie 43 jeńców wysadzono w jednym z portów Szkocji.

Młodzież radzi sobie jak może

Warunki życia są trudne i życie codzienne staje się coraz bardziej skomplikowane. Młodzież szuka sobie, w wrodzonej młodości dzielności, dróg zarobku, sposobów utrzymania. To gra na mandolinach w zespołach ulicznych, to sprzedaje gazety. Ostatnio sprzedawcy gazet właśnie projektują spółdzielnię pod firmą „Labor” (praca), z chwilą uzyskania zezwolenia skupią się członkowie w lokalu na Zamkowej 4, gdzie mają zamiar otworzyć jaknajtańszą jadłodajnię, śniadania dla „gazeciarzy”, zbieranie rupieci po domach, młowanie szyldów, w ogóle pomoc wzajemną we wszelkiej robocie, mogącej dać chleb w rękę potrzebującym. A przecież takich jest wielu bezdomnych, oddzielonych od rodzin, bez żadnych środków utrzymania. Zrzeczenie się i solidarność we wzajemnym wspomaganii, to czynnik który może wiele dobrego uczynić.

Spółceństwo winno popierać te poczynania młodzieży i pomagać jej w miarę możliwości. H.

—o:—

Teatr „Lutnia”

„Trafika pani generałowej”, komedia Bus Feketego, muzyka Sergiusza Kontera.

Lelek komedia Bus Feketego narobiła swego czasu dużo wrzawy w Wilnie, gdyż była grana równocześnie na dwu scenach: w teatrze na Pohulance i w „Lutni”, która wystawiła ją jako komedię muzyczną. Teraz „Lutnia” wznowiła tę sztukę. Muzykę, a raczej wkładki muzyczne skomponował S. Konter. Uczynił to dobrze i ze smakiem. Przyjemnie słuchało się walcu o Grinzingu, b. dowcipne były niektóre szczegóły instrumentacyjne (np. charakterystyka gości trafikki za pomocą różnych instrumentów).

Komedia włożona na barki artystów operetkowych, to dla nich ciężar i odpowiedzialność nie lada. Bo jednak — co tu ukrywać — przyzwyczajaliśmy się, że Piasecka czy Dembowska to przedewszystkiem śpiewaczki i że najważniejszym jest kiedy zaczną śpiewać. Spotkała nas miła niespodzianka.

Ale zacznijmy od początku t. zn. od tytułowej roli pani generałowej. Odtwarzała ją H. Dunin-Ryckłowska. Jej starsze panie mają doskonałe formy zewnętrzne i interesującą treść duchową. Opanowanie gestu, wyrazista modulacja głosu, dodają jej postaciom dużo prawdziwego wdzięku. Rasowa ta aktorka wnosi na scenę klasę aktorską.

Uroczą Gretą były Piasecka, na której rola leżała jak dobrze skrojona suknia; pewne szczegóły, jak stosowanie głosu w mówieniu, większe zróżniczkowanie forte i piano w ostatnim dialogu z hrabią, są bardzo pożądane. Partnerem Piaseckiej był Dembowski jak zawsze wityany oklaskami. Mimo widocznego zaziębienia śpiewał dobrze i grał tak samo.

Wyrwicz-Wichrowski dźwiga na sobie piętno komizmu. Był doskonałym safandulą domowym opanowanym bez reszty przez kapryśną żonę.

Odtwórcy innych ról (nie było programów, więc nieznane są nazwiska) sekundowali dzielnie głównej piątce.

Przy pulpicie dyrygenckim stał Wiliński. Ładne solo cygańskie wykonanie było bardzo dobre. Orkiestra operetki polepszyła wyraźnie swoje brzmienie.

Zast.

TYLKO DZIŚ 1/4 LOSU Lt. 2.50
Ciągnięcie I klasy rozpoczyna się Dziś o godz. 4-ej popoł.
Kto chce być szczęśliwym **śpieszy** posiadaczem losu niech do znanej w Wilnie kolektury
.DROGA DO SZCZĘŚCIA.
Wielka 44 Wilno Mickiewicza 10

Co piszą inni?

Prasa szwedzka usłarża się na wciąż rosnącą intensywność wojny morskiej. Niedawno okręty niemieckie zatrzymały parowiec szwedzki, który wóził węgiel angielski dla elektrowni w Sztokholmie. Szwedzkie koła polityczne są zdania, że Niemcy usiłują przeciąć dowóz węgla angielskiego do Szwecji, uzależniając tym samym Szwecję od dostaw węgla niemieckiego. Szwecja widzi w tym presję, mającą na celu wymóc ustępstwa gospodarcze, które nie będą zgodne z interesami Szwecji i zasadą ścisłej szwedzkiej neutralności.

Prasa szwedzka zaczyna poświęcać coraz więcej uwagi sprawom fińskim. Niemieckie koła polityczne w Berlinie oświadczają, że Finlandia jest drugą ofiarą polityki angielskiej. Niemcy utrzymują, że wszystkie zmiany, jakie zaszły w Europie Wschodniej są skutkiem nieudanych zabiegów Francji i Anglii o Rosję Sowiecką. Próbując przyciągnąć ZSSR na swoją stronę, sprzymierzeńcy otrzymali rezultaty wręcz odwrotne. Anglia nakłoniła Finlandię do uprawiania polityki prestiżowej zamiast polityki realnej, ale korzyść z tego przedsięwzięcia czy później wyciągnie jedynie Rosja Sowiecka. W głosach tych czuć niezadowolone raczej z obu stron.

„Lew skrzydlaty” — rekordowy film

Rekord powodzenia zdobył ostatnio w Anglii film Aleksandra Kordy p. t. „The Lionhas Wings”. Obraz, wykonany olbrzymim nakładem kosztów, sławi bohaterstwo młodych lotników angielskich.

Zakłady Graficzne

„ZNICZ”

Wilno, ul. Bisk. Bandurskiego 4.
Telefon 3-40.

Dziela książkowe, druki, książki dla urzędów państwowych, samorządowych, zakładów naukowych. Bilety wizytowe, prospekty, zaproszenia, afisze i wszelkiego rodzaju roboty w zakresie drukarstwa wykonywa

PUNKTUALNIE — TANIO — SOLIDNIE

„CHATA RODZINNA”

Ilustrowany tygodnik polski jedyny w Litwie

Kaunas, Ožėškienės g-re 12

Prenumerata roczna 5 lt, półroczna 3 lt, kwartalna 1 lt 50 ct, nr pojedynczy 25 ct. Do nabycia we wszystkich kioskach.

Tłumacz przysięgły

przy Wileńskim Sądzie Okręg.

Dr. J. Pajaujis

Tłumaczy dokumenty na wszystkie języki.

Urzędowo zaświadcza tłumaczenia.

Przyjmuje: od 10 do 2 w Sądzie Okręgowym, pokój 101, od 4 do 6 w mieszkaniu, ul. 3-go Maja 9—13.

WĘGIEL

KOKS i BRYKIETY sprzedaje „PACYFIK”

Wilno, Słowackiego 27. Telef. 7-56.

RADIO

SRODA, dn. 6.XII.
Wilno

15.00 — Informacje po litewsku.
15.15—15.30 — Informacje po polsku.
17.30 — Muzyka z płyt.
17.45 — Lekcja jęz. litewskiego po polsku.
18.40—19.00 — Informacje po polsku.
19.00—19.15 — Informacje po żydowsku.

CZWARTEK, dn. 7.XII.

Wilno
15.15 — Informacje w jęz. polskim.
17.30 — Muzyka z płyt.
17.45 Odczyt M. Ręzewicza w jęz. polskim: Spółdzielczość litewska.
18.00 — Muzyka z płyt.
18.25 — Informacje po litewsku.
18.40 — Informacje w jęz. polskim.

TEATR I MUZYKA

Teatr Miejski na Pohulance

— Dziś, we środę, dn. 6 grudnia, o godz. 17 — powtórzenie jednej z najlepszych komedii M. Bałuckiego „Krewniaki” z udziałem Perzanowskiej, Kurnakowicza, Chmielewskiego (role główne), oraz p.p.: Bielickiej, Jasieńskiej-Detkowskiej Nawrockiej, Szczepańskiej, Szaflarskiej, Jaśkiewicza, Blichewicza, Dziewońskiego, Miłskiego, Tatarskiego. Reżyseria — dyr. Kiełanowski. Dekoracje — W. Ujejskiego.

— Premiera w Teatrze na Pohulance Najbliższą premierą Teatru Miejskiego na Pohulance będzie zabawna, tryskająca humorem — komedia Romana Niewiarowicza p. t. „Dlaczego zaraz tragedia”. W rolach głównych p.p.: W. Alexandrowicz, A. Łodziński i J. Wasilewski.

Teatr muzyczny „Lutnia”

— Dziś, we środę, dn. 6 grudnia, o godz. 5 p. p. niezwykle barwne dowcipne i urozmaicone widowisko „Trafika pani generalowej”.

— „Madame Pompadour”. Reżyser W. Julicz przystąpił do prób głosnej operetki — Falla „Madame Pompadour”.

Teatr „Rewia” Światowid

— Dziś, po raz ostatni „Biblioteka miłośców”. Jutro, 7 b.m. premiera rewii p. t. „Tylko dla dorosłych”. Kasa czynna od godz. 10 do 12 i od 2 po poł.

Teatr „Niebieski Pajacyk”

Dzisiaj „Św. Mikołaj na Podhalu”

— Nareszcie dzisiaj wyczekiwany dzień św. Mikołaja, to też w Teatrze „Niebieski Pajacyk” przy ul. Mickiewicza 9, gwarno i weselo. Dziś bowiem ukaże się rozradowanym oczętom o godzinie 13.30 i 15.30 śliczna baśń p. t. „Św. Mikołaj na Podhalu”. Grzecznych dzieci czeka dużo urozmaicenia, śliczne tańce, śpiewy, a wszystko w ładnych dekoracjach, a jeżeli jeszcze umie dziecko jaki wierszyk, to i prezencik pewny od św. Mikołaja. Przedstawienie to grane będzie tylko dzisiaj, na żywo włączając się w bilety bo może ich zabraknąć. Kasa czynna od godz. 10 rano bez przerwy.

Osoba, która może dać jakie wiadomości o Dr. Stanisławie Lewoniewskiej z Krakowa proszona jest o zgłoszenie się na Zakretową 16 m. 2 Wielhorska od godz. 6 wieczór.

Poszukiwanie zaginionych

Poszukiwani:

Mjr. łączności Zenon Butkiewicz i podch. Zygmunt Kondraciuk, oboje z Warszawy.
Rodzinę.

Zofia Radziwińska z Adamowiczów, b. uczennica Gimm. Litewskiego w Wilnie.

Barczyk Franciszek, chorąży 20 p. ul. z Rzeszowa.

Wanda z Pawczyńskich Janiszewska — lek. dent.

Wolun, Leszczyński, Jaczun, Słusarski.

Pchor. plut. Mieczysław Kozłowski, 86 pułk piech., 8 komp., Mołodeczno.

Podch. Edward Mnichowicz, Dówdztwo 1 dyw. 5 p.p., ostatnio widziany 14.IX, między Siedlcami a Łukowem.

Rtm. Andrzejewski Witold, 25 p. ul., Kadra Łuków.

Wywieziony przez władze bolszewickie Banel Feliks, geometra.

Kto by wiedział o losie zaginionych, proszony jest o poinformowanie poszukujących według podanych adresów.

Zaczadziło trzech policjantów

W nocy pogotowie ratunkowe wezwano na ul. Żeligowskiego 4, gdzie ulegli zaczadzeniu policjanci Alfons Czerniakiewicz, Feliks Rondomanski i Napoleon Matulis. Uratowano ich. (c)

Nieszczęśliwy wypadek

Ciężkiemu wypadkowi uległ 21-letni elektromonter Jan Aliszkin (Soltańska 23). Przecinając druty, wbił sobie nóż głęboko w okolicę brzucha. W stanie ciężkim przewieziono go do szpitala. (c)

Bandyci postrzelili szofera

4 bm. około godziny 7.30 w. na ul. Soltańskiej dokonany został krwawy napad rabunkowy, którego ofiarą padł 50-letni szofer miejskiego szpitala psychiatrycznego Jakub Szacino.

Szedł on do mieszkania, niosąc w ręku wiadro z produktami. Na ulicy został on zatrzymany przez kilku osobników, którzy usiłowali zrabować mu towar. Szacino stawiał opór. Napastnicy odpowiedzieli strzałami. Szacino został postrzelony w brzuch. W stanie ciężkim przewieziono go do szpitala św. Jakuba. (c)

Zatrzymani w związku z wypadkami w szkołach

„Vilniaus Balsas” z 5 b. m.: „W sobotę wieczorem policja wykryła tajne zebranie, w którym brały udział 22 osoby. Zebranie to zwołał b. nauczyciel polski, oficer rezerwy Michał Słomiński, który zaprosił rodziców uczniów i agitował ich, by nie posyłali dzieci swych do szkół. Uczestników zebrania aresztowano. Później jednak rodziców zwolniono. Słomiński i właściciel mieszkania pozostają w areszcie. Będą oni za zwołanie nielegalnego zebrania odpowiednio ukarani”.

To same pismo donosi: „Wczoraj przy polskich gimnazjach zebrał się różni agitatorzy, którzy grozili i nie pozwalali uczniom iść na lekcje. Policja zatrzymała kilku takich agitatorów”.

Wczoraj tacy agitatorzy ukazali się także przy szkołach powszechnych; grozili małym dzieciom i nakazywali im nie iść do szkół. Tak np. na Antokołu do szkoły Nr 29, ok. 7.40 rano przybyło kilka kobiet i mężczyzn, którzy agitowali wśród dzieci, by te nie szły do szkoły. Policja zatrzymała Janinę Zajamezewska, lat 46, Stanisławę Wincianową lat 35, Jerzego Gutkowskiego lat 15, Stanisławę Tyszkiewicz lat 18, uczennicę gimnazjum czesławę Małachównę i Marię Koldendo”.

Samobójstwo buchaltera

Wczoraj w mieszkaniu przy ul. Piłsudskiego Nr 6 popełnił samobójstwo przez powieszenie się buchalter Łazarz Guzarski w 51 roku życia. (c)

„Spaudos Fondas” w Wilnie

ul. Mickiewicza 31, tel. 29-98

SPRZEDAŻ KSIĄZEK I MATERIAŁÓW PIŚMIENNYCH.

Zaopatruje urzędy i społeczeństwo w książki, podręczniki, przybory kancelaryjne i biurowe, oraz księgi i blankiety rachunkowe.

Przyjmuje również wszelkie zamówienia drukarskie, a drukarniom dostarcza papieru.

Sprzedaje losy Loterii Państwowej.

Można zamawiać telefonicznie.

Korzystajcie z usług „Spaudos Fondas”!

Lampki Spirytusowe

Używane są obecnie

zamiast prymusów

dla wygody Wilnian i prowincji sprzedawane są narazie

w „Spaudos Fondas”

w Wilnie, ul. Mickiewicza 31, tel. 29-98.

Lampki w dobrym gatunku po niskich cenach.

Sprzedaż i Kupno

Uwaga!!! Kupujemy wszelką starą garderobę męską, również wojskową. Przychodzimy do domu. Zgłoszenia: Niemiecka 35/33. Parter w podwórzu

Wielki wybór podarków świątecznych: przedmioty artystyczne, konfektka dziecięca, damska i męska, walizki podróżne. Codziennie od 5 do 7. Zyamuntowska 13 m. 7.

Kupię dom 1 lub 2 mieszkaniowy Antokol, Zwierzyniec oraz w centrum miasta. Oferty składać: hotel Europejski pok. Nr. 18

Sprzedam kredens, biurko, bibliotekę, szafy, lampy, krzesła i inne meble. Lubelska 7 11, godz. 14—17

Kupię dom blisko centrum za 20 tys. Z łoz do Kuriera „Dom”.

Do sprzedania zakład sportowy jedyny w Wilnie z urządzeniem. Informacje Zawalna 21 skład rowerów.

Kupię bibliotekę prawniczą w języku polskim. Oferty listowne składać do hotelu „Europejskiego” pok. 18.

Kupimy maszyny do pisania ze szyfrem polskim i litewskim. Oferty administracja „Kurjer Wil.”.

Lokale

Pośredniczę przy wynajmie pokoi, mieszkań i lokali. Żeligowskiego 5 m. 22.

Do wynajęcia dwa duże pokoje pod biuro. Informacje ul. Orzeszkowej 11-a m. 9 od 15 do 17 godz.

Do wynajęcia mieszkanie 6 pokojowe z łaźnią od 1 stycznia, ul. Mickiewicza 7 Tamże do sprzedania płyta kuchenna restauracyjna — wiadomość u gospodarza.

Duży lokal w najruchliwszym punkcie ulicy Mickiewicza 1 piętro nadający się na bank, biuro, restaurację itp. odstąpimy poważnym reflektantom. Zgłoszenia z podaniem adresów — administracja Kurjera „G.P.”

Jednoosobowy z wygodami solidnemu Zakretowa 2 — 4.

Do wynajęcia 2 pokoje umeblowane z wygodami. Jagiellońska 5—8.

Mieszkanie 4-pokojowe, z wszystkimi wygodami, w nowym domu do wynajęcia. Ul. Jasna 2 a m. 2.

Różne

3—4 osoby z inteligencji przyjmie dworek niedaleko Wilna. Cena 3 lit dziennie, utrzymanie, opał, pomieszczenie. Informacje ul. Dąbrowskiego 7 — 8 w godz. 3 — 5 popoł.

Zgubiono dowody osobiste, na imię Czesnowskiej Reginy Nr. 3.4 oraz na imię Czesnowskiej Jadwigi Nr. 55269 seria B wyd. przez Starostwo G o dzkie, Łaskawego znalazcę prosimy odnieść do Redakcji.

Lekarze

Dr. Med. Henryk Rudziński
choroby wewnętrzne
wznowił przyjęcia
Arsenańska 6 m. 5, tel. 4-22 codziennie prócz świąt od 17—18.

DOKTOR MED.

Benedykt Scherman
powrócił i wznowił przyjęcia
w chorobach płucnych (Roentgen)
ul. Zawalna 2, tel. 10-69

Dr. Med. Julian Podwiński
Specjalista chorób nerwowych
Mickiewicza 44 m. 4, tel. 41
Wznowił przyjęcia chorych

Dyrektor Kliniki Dermatologicznej U S B Prof. W. Tadeusz Pawlas przeprowadził się na ul. Kamienną 1 — 3 i ordynuje w chor. skórnych i wenerycznych od g. 3.30 do 4.30, tel. 11-31.

Akusz. Maria Laknerowa
przyjmuje od g. 9 rano do g. 7 wiecz.
— ul. Jakuba Jasińskiego 1 a — 3 róg ul. 3-go Maja obok Sądu.

Akuszerka Smałowska

oraz Gabinet Kosmetyczny, odmładzanie cery usuwanie zmarszczek wągrów, pielęgnacja, brodawek, lupieżu, usuwanie tłuszczu z błoder i brzucha, kremy odmładzające, wanny elektryczne, elektryzacja. Ceny przystępne. Rady bezpłatne. Zamkowa 26 m. 6.

Nauka i Wychowanie

SHELEY'S Instytut języków obcych. Mickiewicza 4 m. 12). Litewski, angielski, francuski i niemiecki Lektury angiel. — 4 litv mies.

„Instytut nauki Języków” (dawn. Germanistyki) Wielka 2 m. 1. Nowe przystosowane kursy języka litewskiego, angielskiego, francuskiego, niemieckiego, rosyjskiego od 1 grudnia

Kursy Gimnazjalne i Licealne Sekcji Szk. Sr. Z. N. P są czynne. Zapisy do wszystkich klas codziennie w g. 16—18. Lokal: Gimnazjum Filomatów, Żeligowskiego róg Wileńskiej

Litewskiego lekcji udzielam. Grupami lub pojedynczo. Tanio i szybko. Teoria i praktyka. Zgłaszać się: ul. Winary—Zdrójowy 4—1.

Nauczycielka franc., n em., łacin. wyjedzie za utrzymanie. Oferty ul. Drueta 8/1. „Nauczycielka”.

Nauczyciel łacina, niemiecki za utrzymanie — wyjedzie. Oferty Red. pod „Nauczyciel”.

Lekcji angielskiego i litewskiego udzię za pokój. Zgłoszenia do Kurjera „Języki”.

Nauczycielka gimnazjum udziela lekcji języka niemieckiego i przygotowuje do matury. Ul. Mickiewicza 15 m. 13.

Przyjmują się zapisy do trzech klas Państwowego Progimnazjum Białoruskiego oraz do Państw. Białoruskiej Szkoły Powszechnej Nr. 49, w godz. od 8 do 12 w Dyrekcji Progimn. Adres: Wilno, ul. Dominikańska 3/5.

CENY OGŁOSZEŃ: Ogłoszenia tekstowe za 1 mm 75 cnt, za tekstem 60 cnt. Drobne 20 cnt za słowo. Kronika redakcyjna i komunikaty Lt 1 — za wiersz jednoszpaltowy Ogłoszenia cyfrowe i tabelaryczne 50% drożej. Układ ogłoszeń 5-cio łamowy. Za treść ogłoszeń i termin ich druku Administracja nie odpowiada

Leidėjas: Vytautas Stanevičius. Wydawca: Witold Staniewicz.
Redaktorius: Vytautas Kiška. Redaktor: Witold Kizka.

Spaustuvė „Zničius”, „Vysk. Bandurskio g-vė 4. Tel. 3-40.
Drukarnia „Znicz”, ul. Biskupa Bandurskiego 4. Tel. 3-40. 3